

Тыднёвік Магілёўскі

№ 3 (118)

15 — 21 чэрвеня 2001 г.

Кошт 80 руб.

Усё толькі пачынаецца...

ФОТА IREX

На адным з пададзеных здымкаў — сп-ня Яромошына, старшыня Цэнтральнай выбарчай камісіі, слухае дэпутата абмеркаванне пастановы аб прызначэнні даты і зацверджанні парадку сёлетніх прэзідэнцкіх выбараў. На другім — рабочыя завода (можна назваць любы) абмяркоўваюць свае праблемы... Відэаочная рознасьць, так бы мовіць, тэм-пэрамэнтаў абодвух гэтых момантаў гаворыць сама за сябе. Адны, як бачна, ва ўсім упэўненыя і прызмерна спакойныя. Іншыя — горача і актыўна шукаюць адказаў на складаныя пытанні жыцця, якое толькі і робіць, што пагаршаецца...

Улада мае такі ж настрой, як на здымку ў старшыні ЦВК. Яна, улада, хацела б навязаць грамадству менавіта такое ўяўленне пра сябе і бягучую палітычную сытуацыю: няма чаго гарчыцца, няма ў чым сумнявацца, няма над чым думаць. Усё, маўляў, вызначана, прызначана і будзе так, як мы скажам. (Не-здарма дэпутат Р.Ананеў прапанаваў "не губляць грошы на пустую справу", а пакінуць Лукашэнку яшчэ на 7 год).

Але тое, зразумела, ня больш чым выгляд. Выбары толькі-толькі пачынаюцца, а разам з гэтым — і грамадзкія спрэчкі, і грамадзкі роздум, і грамадзкі надзеі. Лёс краіны цяпер, пасля 7-мі год некампэтэнтнага і недэмакратычнага кіравання ёю, ня вырашыцца таксама лёгка, як гэта было проста прызначыць выбарчую дату.

Шмат што сьведчыць пра тое: найперш той жа дэманстрацыйны спакой улады (што гэта ня так насамрэч, штодня міжволі выдэ сваёй злоснай нэрвовасьцю БТ) і бурлівае спрэчнасьць на дэмакратычным флангу (на тое ў дэмакратыі). Вызначылася "пачэрка", якая абяцае вылучыць адзінага супраць Лукашэнкі кандыдата. Пачаў пастаўляць грамадству сваіх падстаўных "праціўнікаў" уладны бок: Машэрава, Сініцын, Гаўдукевіч. Узая-ся дайсьці да кожнай вёскі шырокі антылукашынскі Рух "За новую Беларусь" пад каардынацтвам Васіля Леанова. Прыняў уцвэрдае рашэнне балютавацца непахісны ў беларускай ідэі Зянон Пазыняк, які трывава ўзначальвае штотыднёвы сьпіс прэтэндэнтаў у рэзультату чытачоў "Нашай Нівы". Маўчыць прыціхшая ўсходняя "сястра", што

сьведчыць, няхай сабе і ўскосна пакуль, аб крамлёўскіх сумневах наконт адназначнасьці падтрымкі "першага славяніна і першага сябра". Насыярожана і з надзеяй паглядае на Беларусь Эўропа — патрабаванні да беларускай улады аб дэмакратычным і сумленным правядзеньні ў нас прэзідэнцкіх выбараў заявілі Эўрапейскі Зьвяз, Эўрапарлямэнт, АБСЭ...

Узвароце да грамадзянаў краіны лідэры апазыцыйных партыяў адзначылі, што краіна падыйшла да выбараў у стане глыбокага эканамічнага, палітычнага і канстытуцыйна-га крызысу. Апошнія парлямэнцкія выбары, падкрэсьліваецца ў звароце, прайшлі ва ўмовах татальнай фальсыфікацыі, што пацвердзілі назіральнікі і аўтарытэтыныя міжнародныя арганізацыі.

Каардынацыйная Рада дэмакратычных сілаў запатрабавала спыніць практыку папярэдняга галасаваньня без псьмомовага абарунтаваньня матываў; уключыць ва ўсе выбарчыя камісіі ўсіх узроўняў прадстаўнікоў апазыцыйных палітычных партыяў; забяспечыць умовы працы назіральнікаў у адпаведнасьці з крытэрамі АБСЭ.

Пракамэнтаваў для прэсы гэты дакумэнт Станіслаў Шушкевіч: "Самога факту справядлівых выбараў дастаткова, каб да ўлады прыйшоў нарэшце новы чалавек. Яшчэ адзін тэрмін зь цяперашнім — пагібель краіны".

Тым часам у вобласці заканчэньня вылучэньня ў склад выбарчых камісіяў усіх узроўняў прадстаўнікоў ад працоўных калектываў, грамадзкіх арганізацый, палітычных партыяў. З апошнімі асабліва цяжка, бо мясцовыя партструктуры на Магілёўшчыне найменей чым дзе. На гэтым напрамку і мясцовая ўлада шчыруе асабліва пільна — пакуль няма зьвестак аб тым, што ў камісіі патрапілі (альбо нават могуць патрапіць) дэмакратычна настроеныя людзі. Зьяўляюцца і рэгістрацыя ініцыятыўных групаў па зборы подпісаў за кандыдатаў. Тут па нашай вобласці лідзіруюць прыхільнікі Сямёна Домаша, за ім ідзе Чыгір з Ганчарыкам. Усім рэдка чуваць аб актыўнасьці тых, хто за Казлоўскага ці Калыкіна. Сьціпла паводзяць сябе пакуль лукашэнкаўцы.

...Усё толькі пачынаецца.

Рэдакцыя "ТМ"

Выбары: як гэта павінна быць

Рэдакцыя "ТМ" мяркуе, што сьведомаму грамадзяніну трэба арыентавацца ў парамэтрах маючай адбыцца (ды ўжо распачатай) кампаніі, каб ведаць паслядоўнасьць і значнасьць кожнага яе фрагмэнту. Ніжэй падаем нешта накіталт графіку асноўных выбарчых мерапрыемстваў.

Да 18 чэрвеня ў выкананьні павінны быць пададзеныя сьпісы асобаў, вылучаных у склад выбарчых камісіяў. Да 21 чэрвеня выкананьні абавязаны прыняць рашэньні па гэтых сьпісах, каб ужо 23 чэрвеня маглі адбыцца першыя паседжаньні тэрытарыяльных камісіяў. Учэсьцевае камісіі павінны будзь пачаць працу за 45 дзён да выбараў.

Да 15 чэрвеня Цэнтральна-баркам прымае сьпісы ініцыятыўных групаў-кандыдатаў у прэзідэнты і павінен прыняць рашэньне аб іх рэгістрацыі

(альбо адмовіць у такой) да 20 чэрвеня. З моманту рэгістрацыі групы маюць права да 21 ліпеня зьбіраць подпісы для вылучэньня сваіх кандыдатаў.

Пасля адпаведнай правэры правільнасьці падпісных лістоў, з 5 па 15 жніўня павінна адбыцца рэгістрацыя кандыдатаў. З моманту рэгістрацыі і да 8 верасьня яны маюць права праводзіць непарэзную выбарчую агітацыю. За 5 дзён да дня выбараў дазваляе датэрміновае галасаваньне.

БЕЛАПАН для "ТМ"

Кангрэс дэмакратычных сілаў Беларусі павінен прайсьці як мага хутчэй, ні ў якім разе не пасяля рэгістрацыі кандыдатаў на пасаду прэзідэнта.

Гэта — меркаваньне лідэра БНФ "Адраджэньне" Вінцука Вячоркі. На Сойме арганізацыі, які адбыўся выхаднымі днямі ў Менску, ён заўважыў, што шанцы перамагчы на выбарах "які ніколі вялікі". Было падкрэслена, што актывісты БНФ на падставе папярэдніх рашэньняў зьбіраюць подпісы толькі за аднаго кандыдата — Сямёна Домаша. Асобна разглядалася арганізацыя працы ў рэгіёнах і вылучэньне прадстаўнікоў у выбарчыя камісіі. Было адзначана, што рэгіянальныя структуры і кіраўнікі добра падрыхтаваныя да выбарчай кампаніі, і ўжо зараз можна бачыць канкрэтныя вынікі іх працы.

Да маючых адбыцца выбараў прэзідэнта Беларусі пільнуецца падрыхтаваць ня менш за 14 тысяч грамадзкіх назіральнікаў.

Пра гэта 12 чэрвеня ў Менску заявілі кіраўнікі новай грамадзкай ініцыятывы "Незалежнае назіраньне", куды ўвайшлі каля 200 грамадзкіх арганізацыяў, сярод якіх Беларускі Хельсінскі Камітэт, Праваабарончы цэнтар "Вяс-

на", Таварыства Беларускай мовы. Як значнаў актывіст назіральнага руху Мечыслаў Грыб, ёсьць прыкметы таго, што ўлады рыхтуюцца да маштабных фальсыфікацый падчас выбараў. Ён прывёў выснову нядаўняй праваабарончай канфэрэнцыі, згодна зь якой трэба каб за выбарамі назіралі ў асноўным мясцовыя, а не міжнародныя назіральнікі. Увогуле было адзначана, што ўпершыню ў краіне створаная адзіная непартыйная і незалежная сетка назіральнікаў, якая ахопіць выбарчыя камісіі ўсіх узроўняў.

На 89-ай сэсіі Міжнароднай арганізацыі працы, якая праходзіць у Жэневе з 3 да 22 чэрвеня, заплянаваны разгляд пытаньня аб сытуацыі з правамі прафсаюзаў у Беларусі.

У сакавіку гэтага года кіраўніцтва Міжнароднай арганізацыі працы ўжо ўхваліла дакумэнт, у якім канстатавалася рэгулярнае ўмяшаньне беларускіх уладаў у дзейнасьць прафсаюзаў і ўціск прафсаюзных правоў і свабоды. Вынікам маючага адбыцца абмеркаваньня можа стаць даволі жорсткае рашэньне: унясьненне Беларусі ў спэцыяльныя парэграф, што пагражае краіне міжнароднай ізаляцыяй.

БЕЛАПАН для "ТМ"

Кроніка тыдня ад Сымона Глазштэйна

Даволі цікавыя вынікі сацыялагічнага апытання аглашаныя на гэтым тыдні. Апытанне праводзілася аб'яўкамаўскім сацыялагічным цэнтрам. Яно дэманструе, што сярэдні рэспандэнт на сёння больш тых, хто прагаласуе за Лукашэнка (усяго 44,5%). Але гэта адзіная прыёмная навіна для ўлады. Далей з апытання вынікае, што 49% пры тым мяркуе, што становішча ў краіне пагоршылася, а толькі 12% пагаджаецца з тым, што жыццё добрае. Ажно 38% у адказе на гэтае пытанне "ня вызначыліся".

14000 чалавек, насельніцтва сярэдняга райцэнтра, складае сёння "населеніца" каленіяў і турмаў вобласці. Гаротны гэты горад перанасіць супраць усіх нормаў і хворы на ўсё — ад СНІДу да трывалай наркаманіі. Ніводная праблема не вырашаецца, а толькі набывае моцы, бо ўся наша сістэма мае выразны карны, а не папярэдальны кірунак. Нічога не чуваць і пра рэабілітацыйны праграмы.

Марілёўскія кантралёры высветлілі, што ў абласным цэнтры дрэнна працуюць цырульні. Па-першае, іх замала: за 10 гадоў колькасць цырульнікаў зменшылася з 1023 больш чым напалову. Па-другое, гэтыя цырульні працуюць у часы, нязручныя для кліентаў. Па-трэцяе, працуюць яны дрэнна, без павагі да тых, хто плоціць. Пра ўсё дэталі кантралёры, акрамя таго, чаму так адбываецца. Падзеі, што адказ навідавоку: пры эканамічным крызісе, а ён у нас цягнуецца амаль 7 год, першай здае пазыцыі сфера паслугаў. І па "сваіх" прычынах, і па аб'яўкавасці спажываючы, бо людзям не да модных фрызюраў.

Амаль 1360 непаўнагадовых марілёўцаў былі прыцягнутыя за паўгода да адказнасці... за п'янства. Увесь мінулы год даў лічбу крыху больш за 1200. Ясна, што прычыны гэтай грамадзкай трагедыі ў самім грамадстве. Вось іноў паўстае тэма прэзыдэнцкіх выбараў, бо толькі адказны, а не аб'яўкавы выбар уратуе, калі ўжо ня

ўсіх сталых людзей, дык хоць бы дзяцей.

Народны тэатар "Валюцін", які носіць імя свайго заснавальніка, заслужанага дзеяча культуры Беларусі і сябра нашай газеты Валюціна Ермаловіча, паказаў прэм'еру М. Матукоўскага "Апошняй інстанцыі". Але спачатку быў скандал. Кіраўніцтва гарадскога Цэнтра вольнага часу спрабавала па-за рэжысэрам М.Бацэвічам размеркаваць паміж актэрамі ролі ў гэтым спектаклі. Калі актэры справядліва абураліся гэтым чыноўным умяшальніцтвам, сп.Бацэвічу (дарэчы, лляўрэату фестывалю і шматгадоваму актэру гэтага калектыву) чыноўнікі ўстановы культуры (трэба было б ўзяць апошняе слова ў "і") спрабавалі забараніць нават самае зьмешчанае ў тэатры. Толькі актэрская і чалавечая салідарнасць выратавалі тэатар. Дарэчы, удалую.

Адміністрацыйная кампанія пераследу маладых людзей, якія дзейнічаюць ад незарэгістраванага руху "Зубр", пачынае набываць ледзь не камічныя рысы. У мінулую суботу, напрыклад, паставымі міліцыянтамі былі затрыманыя некалькі падлеткаў нібыта за распаўсюджванне спэцыяльнага выпуску газеты "Свабода" (з артыкуламі-дыягназам) і за графіці "Час выбіраць" на сцяне былых касав Аэрафлёту. Спачатку хлопцаў даставілі ў Ленінскі РАУС, але дзяжурны адмовіўся дапытваць затрыманых і нават ўдзельнічаць у складанні пратаколу. Пры гэтым ён паведаміў калегам, што будынак, дзе былі касы, знаходзіцца на баку праспекту Міра, які адносіцца да... Цэнтральнага РАУС. У гэтым аддзеле іншы дзяжурны не знайшоў ніякага, дастойнага пратаколу, парушэння ў тым, што рэбілі падлеткі. Праўда, балёнчык з фарбай адняў і пратрымаў хлопцаў да начы. А можа пачуцьцё міліцэйскага гумару тут ні пры чым, а па-просту меншае колькасць "душыцеляў свабоды" ў міліцэйскіх пагонах. Ах, каб так!

Да сустрэчы,
Сымон Глазштэйн

Калі адказваць сумленна

"Ці верыце Вы ў магчымасць павелічання сярэдняга заробку да 2006г. ў пяць разоў у выпадку пераабрання А.Лукашэнка прэзідэнтам Рэспублікі Беларусь?" — з такім пытаннем да грамадзкіх лідэраў і экспертаў звярнуліся супрацоўнікі Незалежнага інстытуту сацыяльна-эканамічных і палітычных даследаванняў з нагоды адзінаго года распаўсюджвання такой праграмы.

На анкету адказалі 80 чалавек — лідэраў, якія прыкладна па роўну прадстаўляюць як дзяржаўныя, так і недзяржаўныя арганізацыі. 88% апытаных заявілі, што ня вераць у такую магчымасць. З паварот да аб'яўкавасці паставіліся толькі 8% апытаных.

На пытанне "Ці хацелі б Вы, каб А.Лукашэнка быў прэзідэнтам краіны яшчэ адзін тэрмін?" 88% рэспандэнтаў адказалі адмоўна.

Паводле BARC-List

Па маралі і па закону

Зянон Пазыняк абвешчуе выбарчае рашэнне

З Варшавы прыйшло паведамленне аб рашэнні З.Пазыняка прыняць прапанову Кансэрватыўна-Хрысціянскай партыі — БНФ аб ягоным вылучэнні кандыдатам на прэзідэнта Беларусі. Эксклюзіўнае інтэрв'ю з гэтай нагоды сам лідэр партыі даў радыё "Свабода".

Карэспандэнт: Якім чынам Вы можаце быць зарэгістраваным кандыдатам на прэзідэнта, калі Вы знаходзіцеся за мяжой?

Пазыняк: Зарэгістраваны я магу быць па законе і па праву. І закон, і права, і мараль на майм баку. Калі яны мяне не зарэгіструюць, парушыўшы права, мараль, законнасць, традыцыі, устаноўленыя ў палітыцы, то тым горш для іх. Ня думаю, што такімі дзеяннямі рэжым можа выйграць і даказаць некаму, што выбары на безальтэрнатывнай аснове ёсць выбары дэмакратычныя.

Карэспандэнт: Каму з цяперашніх патэнцыйных кандыдатаў Вы ў разе падтрыбы аддалі б свае галасы?

Пазыняк: Цяперашнія канды-

даты, якія выказалі жаданне ўдзельнічаць у выбарах, належыць да адной маскоўска-лукашэнкаўскай групы. І натуральна, што нават ставіць пытанне аб тым, каму я, ці мы, партыя, маглі б дадаць галасы, выглядае жартам. Я і Вызвольны рух якраз выступаюць нацыянальную альтэрнатыву ад беларусаў, ад беларускага народу, каб супрацьстаяць гэтым кандыдатам і гэтай палітыцы, маючы на ўвазе і Лукашэнка, і яго асяроддзе, і "пяцёрку" намэнклятуры.

Карэспандэнт: Ці ў Вас ужо гатовая эканамічная праграма і якія яе асноўныя пункты?

Пазыняк: У мяне гэтая праграма гатовая яшчэ з 1994 года, калі я кандыдаваў на выбарах прэзідэнта. І тады савецкі электарат выбіраў Лукашэнка, выбіраў

іншую праграму. Вось за сем гадоў у гэтых людзей была магчымасць пераканацца ў тым, хто меў рацыю. Хаця задача пераканаць у тым людзей зараз будзе яшчэ больш цяжкай. Але ёсць усё, і ёсць усе сілы і магчымасці, каб Беларусь і беларускаму народу вярнуць прыстойнае жыццё за дастаткова хуткі час. Мне вядома тая патэнцыйная магчымасць, якія можна пусціць у ход.

Размаўляў Сяргук СОКА-ЛАУ-ВОЮШ

Ад рэдакцыі: Тым часам стала вядома, што сп-ня Ярмошына звярнулася ў Канстытуцыйны суд з запытам аб правамоцнасці рэгістрацыі З.Пазыняка ў якасці кандыдата на прэзідэнта. Некалькі раней, як многія памятаюць, яна рашуча не сумнявалася ў тым, што прэзідэнт лідэр Кансэрватыўна-Хрысціянскай партыі незаконны. Аднак вырашаць адной аказалася ўсё ж боязна...

Маладзёў прагне пераменаў

У мінулую пятніцу ў памяшканні мясцовай філіі БНФ "Адраджэнне" адбылася прэсавая канферэнцыя з удзелам лідэраў беларускай маладзёвай кааліцыі "Пераменаў!" Паўла Севярынца і Алеся Карніенкі.

Канферэнцыя адбылася з нагоды маючых адбыцца прэзыдэнцкіх выбараў. Як адзначылі маладзёвыя лідэры, галоўнае — дамагчыся як мага большага ўдзелу маладзёў у выбарах. Прагнана л-ба 80%. Будзем праводзіць розныя шоу, канцэрты, імправізацыі, — значыць П.Севярынец. — Галоўнае — паказаць, што ёсць людзі, якія жадаюць пераменаў". А.Карніенка паведаміў журналістам, што нядаўна ў Менску прайшла адна з сумесных маладзёвых акцыяў — "Месячнік прэзідэнта". Падчас яе правядзення не было затрыманняў, а міліцыянтэ нават усміхаліся з тых улётак, што раздавалі ім удзельнікі.

Госці зазначылі, што шырокая мабілізацыйная кампанія сярод маладзёў ужо фактычна пачалася, прынамсі, у 70 гарадах Беларусі. Да таго ж, летнія ўмовы правядзення кампаніі не перашкоджаюць яе актывістам, але наадварот — дапамо-

гуць. Гэта вынікае з таго, што маладзёў распачне вялікую агітацыйную кампанію якраз на вёсцы, сярод сваіх бабуляў ды дзядуляў, то бок сярод тых, хто лічыцца апырашчым сённяшняга палітычнага рэжыму.

Напрыканцы прэс-канферэнцыі сталася зразумелым, што

маладзёвыя лідэры схіляюцца да двух кандыдатураў ад аб'яднанай апазіцыі — Сямёна Домаша ды Уладзімера Ганчарыка.

А ўвечары адбылася рабочая сустрэча прадстаўнікоў мясцовай кааліцыі "Пераменаў!" і яе кіраўнікоў, на якой таксама абмяркоўвалася пытанне мабілізацыі маладзёў да прэзыдэнцкіх выбараў.

Н. ДЗЮНІК

Аб'яднаем свае высіпкі!

"Viribus Unitis" (па нашаму "Аб'яднаныя высіпкі") — назоў праекту, які пачаў рэалізоўвацца ў нашай краіне з дапамогай агенцтва ЗША па міжнароднай развіццё (USAID) з удзелам амэрыканскай жа праграмы "Партнэрства Альянса Каўнтэрпарт". Кіруючы правядзеннем праекту менскія арганізацыі — маладзёвае грамадзкае аб'яднанне "Новая група" разам з грамадзкім аб'яднаннем "Маладзёвы адукацыйны цэнтар "Фіалта".

Днямі ў Марілёве прайшла першая рэгіянальная рабочая сустрэча, на якой маладзёў абмеркавала свае праблемы і шукала шляхі іхняга пасляховага пераадолення. Наогул, арганізатары маладзёвых сустрэч лічаць, што толькі аб'яднаўшыся маладзёвыя людзі змогуць годна вырашаць самыя розныя, у асноўным —

складаныя сацыяльныя праблемы свайго сённяшняга жыцця. Падчас размовы не былі абмінуты і надыходзячыя выбары ў краіне як адзін з варыянтаў, калі можна мабілізаваць маладую частку грамадства.

Але, каб вырашыць якую-кольвек праблему, трэба гэтага моцна захацець. Усе прапановы і выказванні ўдзельнікаў сустрэчы з дапамогаю тэрэраў Кацярыны Касцючэнка ды Дзяніса Будкевіча занатоўваліся на аркушах паперы і вывешваліся на сцянах. Такім чынам, за два дні цікавай неформальнай працы на сцянах памяшкання з'явіліся новыя "шпалеры".

Гэтая сустрэча распачала сэрыю маладзёвых дзелавых спатканняў на Марілёўшчыне. Наступныя сустрэчы пройдуць для аўдыторыяў раённых цэнтраў.

Дзяніс НОВІКАЎ, каардына-тар праекту па вобласці

Небяспечныя

“Современные знания”...

Абласную міліцыю ўзначаліў новы палкоўнік. Падчас знаёмства з калегіяй упраўлення ўнутраных спраў, начальнікамі раённых міліцыяў і суседніх сілавых ведамстваў яго характарызавалі таксама станоўча, як і папярэдняга (С.Куралю), што адпрацаваў толькі крыху больш года бы “не праўдаў”. Ці ня надта часта ў нас не на сваіх месцах аказваюцца людзі ў на значна больш высокіх пасадах?...

Аднак за кадравыя памылкі, недарэчнасці і глупствы ніхто не нясе адказнасці, як ніхто ў іх і не прызнаецца. Яно і зразумела, бо ўжо нават на другім прызнанні аднаго і таго ж чалавека (а ў нас ён менавіта адзін) у тым, што “я памыліўся і больш ня буду”, грамадству павіна быць альбо сымежна, альбо нясыцёрна. Толькі ў нашай вобласці колькі тых памылак! Новы палкоўнік, дарэчы, — чацвёрты за лукашэнкаўскі час. А старшыня аблвыканкаму які?...

Іх ставяць і здымаюць па нейкіх сваіх праявах, сваіх матывах і сваіх настроях. Новы падкова, што ніхто ў вобласці не паверыў афіцыйнаму тлумачэнню апошняй палкоўнічай адстаўкі, якая абдыслася нібыта па выніках анкетавання насельніцтва. Грамадства насамрэч ня мае ніякага ўплыву на цяперашнюю ўладу і ніякага да яе дачынення, як і яна, улада, адпаведна — да людзей. Так і жывем, паралельна...

“Организатор проекта “Свободный класс” ставит следующие цели:

- распространение современных знаний среди населения;
- повышение исторической, политической, экономической, правовой и экологической культуры;
- пропаганда ценностей демократии, свободного рынка и независимости Беларуси.

Для этого и был объявлен набор слушателей в “Свободный класс” молодых людей различных слоев общества, в основном старшеклассников общеобразовательных школ и студентов средних специальных и высших учебных заведений.

Учитывая изложенное, полагаю целесообразным:

- заместителю директоров учебных заведений по воспитательной работе, классным руководителям проинформировать учащихся и их родителей во время проведения классных часов, родительских собраний об ответственности за данные противоправные действия.

Приложение: на 1 листе.

Заместитель начальника УВД

Г.Б.Савок

Усё напісанае вышэй, тым ня менш, толькі ўступ да тэмы гэтай нататкі. Тэма ж іншая, хаця і міліцэйская. Да нас патрапіў дакумент за подпісам намесніка начальніка абласнога УУС Г.Сакава. Ён адрасаваны начальніку абласнога ўпраўлення адукацыі В.Багданава.

Дакумент, скажам прама, не жартоўны: “О мерах по предупреждению фактов распространения печатной продукции антиправительственной направленности со стороны учащихся” (тут і далей цытаваныя вытрымкі падаюцца на моме аргументацыі). У данасены (мы не прыдумалі які іншай кваліфікацыі дакумент) прыводзяцца два выпадкі затрымання міліцыянтамі трох маладых бабручанаў і двух магілёўцаў “во время распространения спецвыпуска газет “Весник” и “Рабочий”. Што было напісана ў тых спецыяльных, нам невядома. Ведаем толькі, што “Рабочы” выдаецца зусім легальна і стаіць на абароне, як гэта казалі б раней, рабочага класу.

Уяўленне пра тое, што сучасныя міліцыянткі маглі палічыць

“подрывной литературой”, дае далейшы змест дакумента. Міліцыя, паведамляецца ў ім ніжэй, выявіла таксама “ещё одну проблему”. Увоцень “в городе появились листовки о создании “Свободного класса”. Проверкой сотрудниками УВД было установлено, что инициатором данной акции выступила городская неформальная организация “Таварыства фламатая”.

Заўважым, што “устанавліваць” нічога ня трэба было, бо, наколькі нам вядома, абвесткі пра заняткі ў былі падпісаныя гэтым таварыствам. Больш таго, у праграме заняткаў, таксама адкрыта, абвешчана, што цікаўным маладым магілёўцам будучы прапанаваны лекцыі і дыскусіі па актуальных праблемах грамадскага жыцця, а выкладчыкамі і гасцямі “Свободного класса” (па-беларускі “Вольной клас”) будучы — так і было! — вядомыя навуковцы, грамадзяны дзеячы, пісьменнікі. Іншым кажуць — афіцыйныя людзі, а ня нейкі там агенты ўплыву для падрыўной працы. (Не называем іхных прозвішчаў і пасадаў, бо ўпэўнены, што міліцыя іх таксама “устанавіла”).

Што ж было мэтай і сапраўды было пачута, усявядомлена і абмеркавана моладзю — у свой вольны час, замест бадзяння па вуліцах — падчас вольных заняткаў? Міліцэйскі дакумент старанна перапісаў праграму і даносіць пра яе адукацыйнаму ведамству:

- распространение современных знаний среди населения;
- повышение исторической, политической, экономической, правовой и экологической культуры;
- пропаганда ценностей демократии, свободного рынка и независимости Беларуси.

...Хочаць дзесяць разоў перачытайце, як гэта зрабілі мы, — ня знойдзеце ніякай небяспечнай крэмоў для душы і галавы студэнтаў і старшакласнікаў, якія праявілі цікавасць да гэтай інтэлектуальнага курсу навування. А вось міліцэйскі пачатковы ўступ даў і па-сяброўску (хаця ў афіцыйнай форме) данёс пра тое начальніку аблбана. Мала таго, сюды ж дададзеныя вытрымкі з Адміністрацыйнага кодэксу з артыкуламі пра адказнасць за розныя “палітычныя” парушэнні. Адукацыяныя начальнік у сваю чаргу (бо сур’ёзная справа) накіраваў міліцэйскае данясенне з дадаткам па раённых падначаленых структурах...

Тым часам аблвыканкам на падставе аналізу сітуацыі зь сёлётай моладзёвай значна насць і крымінальнымі правамі вымушаны быў днямі ўвесці адміністрацыйныя абмежаванні на вечаровае знаходжанне падлеткаў на вуліцы, як сказана ў адпаведным рашэнні, “без суправаджэння взрослых”. Толькі паведаў, што многія дарослыя пад гэты час самі патрабуюць пільнай увагі. А моладзі падацца, каб заняць сябе нечым прыстойным, няма куды: “Вольная клас” зачынілася.

Хочацца, праўда, спадзявацца, што толькі да восні. Бо верыцца, што грамадзтва спатрэбіцца менавіта тых людзей, якія засвоілі сапраўды сучасныя веды.

Генадзь СУДНІК

Грамадства не забылася.
Грамадства патрабуе адказу
і пакарання вінаватых!

Год таму,
7 ліпеня 2000 г.
знік наш
калега, вядомы
тэлеапаратар

Дзьмітры
Завалзкі

ПАВЕДАМЛЯЮЧ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...Зь Бялынічаў

Паводле традыцый, для работнікаў калгасаў і саўгасаў настала яшчэ адна нялёгкая часіна — сенажаць.

Ува ўсіх, бадай, гаспадарках раёну зараз ламаюць галаву над тым, дзе адшукаць грошы і сілы, каб накісяць травы і назапасіць зь яе кармоў на зімоўку для скаціны. А грошай тых спатрэбіцца няма. У райсельгасхарчы падлічылі, што ў падрыхтоўку і правядзенне ўсяго аб’ёму корманарыхтоўных работ неабходна ўкласьці, па сама сьціплых падліках, больш за паўмільярда руб., бо толькі палова для тэхнікі будзе каштаваць 430 мільёнаў. Чакаецца, што ад рэалізацыі малака і мяса калгасныя касы напрыканцы чэрвеня папоўняцца якраз на такую суму. Але ж новая навала: палову з іх гаспадаркі віныя мясцовыя сыраробчыя заводы, у якога пазычаны грошай на веснавую палывую кампанію.

З інтэрвалам усяго ў адзін дзень дзьве гаспадаркі ў раёне зваліліся сваіх кіраўн

ікоў.

Паводле афіцыйнай версіі на падставе пададзенай заявы вызвалены ад пасады дырэктар саўгаса “Зсьмоны” Рыгор Барысенак. А прэзь дзень кіраўніч пасады пазбавіўся і дырэктар саўгаса “Бялынічы” Аляксандар Жураўлеў. Калі апошні адстаўнік пакараваў гаспадаркаў крыху больш за год, дык знакамты Барысенак узначальваў саўгас амаль чвэрць стагоддзя. Аднак, што тычыцца стану гаспадарак, абедзьве аднолькава ня зводзяць канцы з канцамі.

Апэратыўна адрэагавалі на заклік краязнаўцы А.Марозава сабраў мясцовага краязнаўчага таварыства.

Цяпер заканчаецца падрыхтоўка да талакі, удзельнікі якой наведваюць парадак на Ільінскай гары — там, адкуль у пракаветныя часы пачалося засяленне Бялыніч. Сярод тых, хто адгукнуўся на заклік краязнаўцы, прадстаўнікі “Маладой грамады”, суполка ТБМ, БАЖу, гарадской арганізацыі БСДП (НГ). Але цікавейшым ёсць той факт, што праявіла інтарэс да талакі “неарганізаваная моладзь” райцэнтра. Некалі навучанцаў мясцовага ПТВ-217 і старшакласнікаў з СШ №1 заявілі аб намеры далучыцца да карыснай справы.

Базыль ЛІЦЬВІНОВІЧ

...З Горак

Гісторыя Беларусі ўжо не патрэбная! — так вырашыла прыёмная камісія Горацкай сельскагаспадарчай акадэміі.

Згодна з новымі галіновымі стандартамі, іспыты па гэтай дысцыпліне для некаторых спецыялістаў эканамічнага і бухгалтарскага факультэтаў заменены на замежную мову і матэматыку.

Гарадзкая ініцыятыўная група на вылучэнні кандыдатаў на пасаду прэзідэнта З.Пазыняска складала з 21 чалавека.

14 чалавек будучы збіраць подпісы на карысць С.Домаша. Група на збор подпісаў на карысць М.Чыгра складала з 5-ці чалавек. Пра агітатары за іншых кандыдатаў пакуль нічога не чуваць.

Асацыяцыя ўстойлівага развіцця зладзіла чарговы тыднёвы студэнцкі

летнік.

Гэта традыцыя на мерапрыемства ня мае аналагаў у нашай краіне.

Галоўнае, чаму навучанцаў удзельнікі летніка-сэмінара — прагназаваць будучыню нашай планэты і нават будучыню кожнага куточка нашарагіёна.

1 чэрвеня ў Дзіцячым парку ўзброеныя міліцыянткі гвалтоўна спынілі беларускамоўнае сьвята.

Затрыманыя маладым арганізатарам было выстаўленае абвінавачванне ў распаўсюдзе “антылукашэнскай інфармацыі”. Пад гэтай падпала нават даволі вытрыманая “Народная Воля”, да таго ж, як вядома, афіцыйна зарэгістраваная.

Віктар КАРАЛЬКОЎ

Доўгі шлях да праўды

Больш за два гады жыхар Крычаву Уладзімер Марачкоўскі шукаў справядлівасці ў праваахоўных органах усіх узроўняў.

Справа пачалася ў жніўні 1998-га, калі Уладзімер у якасці аматарскага кінаапаратара здыміў вясялёе крычаўца С.Тарасова. Некаму тое моцна не спадабалася. Падчас працы яго ўсяляк абражалі, нават спрабавалі збіць. Каб абараніць свае правы, чалавечы і грамадзянскі гонар, У.Марачкоўскі двойчы звяртаўся ў міграпракуратуру. Але, як часта бывае ў падобных выпадках, “факты не знішчылі пацверджання”. Звароты ў абласную і рэспубліканскую

пракуратуры таксама выніку не далі.

Тады, пасля адкрыцця ў Менску прававага аддзела пры мідзі АБСЭ, Уладзімер Марачкоўскі з дапамогаю крычавскіх праваабарончых актывістаў звярнуўся туды з адпаведнаю заяваю. Супрацоўнікі АБСЭ, згодна з сваім міжнародным статусам, зрабілі запыт да нашых уладаў наконт правядзення дасканалага следства па заяве пацярпелага. Аднак улады працягнулі гуляць у папярэвы “футбол”.

Рэспубліканская пракуратура перадала справу ў абласную, а тая, паводле бюракратычных традыцый, абавязала разабрацца крычавскую. Апошняя, зразумела, адказала таксама, як

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

два гады таму... Крычавскія праваабаронцы вырашылі не адступаць: на просьбу У.Марачкоўскага, які працягвае верыць у справядлівасць, рыхтуюцца дакументы на ўсю гэтую валакату ў суд.

Лявон СЬВЕЦІК

КАНСЫЛІОМ

Аргументы і факты

У абласным цэнтры нядаўна нарадзілася грамадзянская арганізацыя, што адразу з'явілася на сябе зацікаўленую і добразычліваю ўвагу як калегам па недзяржаўнай сфэры дзейнасці, так і мясцовых дзяржаўных прафесійных прадстаўніцтваў. Група мэдэяў з ініцыятывы доктара Сяргея Кунцавіча ўтварыла з дапамогай ГА "Кола сяброў" саю "Лекарскі саюз". Новая суполка прайшла адпаведную дзяржаўную рэгістрацыю, атрымала грантавую падтрымку ад знакамітай амерыканскай праграмы "Альянс Партнэрства Каўнтэрпарт", арэндавала офіс, пачала выдаваць інфармацыйны бюлетэнь "Калегі". Цяжка ўявіць іншую грамадскую арганізацыю, якая б пачала дзейнасць настолькі ж энэргічна і заўважна. Выглядае, што найбольш спрыяюць гэтай прафесійнай вызначанасці суполкі і яе непалітычнасць. Апошняе, аднак, ня трэба разумець як адсутнасць грамадзянскай пазыцыі ўвогуле: якая яна была заяўлена ў леры аб'ядналіся вакол яе. А пачалося з высвятлення таго, што думуюць мэдэяўныя работнікі аб сабе і жыцці, што іх хвалюе, у чым яны бачаць перспектыву. Напярэдадні прафесійнага Дня, які адзначаецца ў бліжэйшую нядзелю, убаць сьвет першы нумар бюлетэню "Лекарскага саюзу" з некаторымі адказамі на гэтыя пытанні. Напярэдадні ў некаторых лекарскіх установах горада была распаўсюджана Анкета. Ніжэй са згоды "ЛС" мы прапануем камэнтар да яе, якія ўзнікнуць, што ведаць грамадзтва аб доктарскіх клопатах, непакоях і думках ня толькі цікава, але і трэба.

У апытанні прынялі ўдзел супрацоўнікі стацыянараў абласной і гарадской больніц, МСЧ "Хімвалакно", а таксама паліклінік горада. Доктары станюча ўспрынялі самую ідэю і, падаецца, даволі шчыра адказалі на пытанні.

Вядома, што лекар, які ўсе грамадства, маючы фінансавыя праблемы, а па-просту — ім, як усім іншым, не хапае грошай. Незадаволенасць ўзроўнем аплаты сваёй працы — 91% апытаных, 8% не змаглі вызначыцца, і толькі 1% — цалкам ёю задаволены. Якой сумы хапіла б нашым лекарам пры сённяшніх спажывацкіх і камунальных цэнах? Трэба адзначыць, што знакаміты 100\$, абвешчаны "галоўнай беларускай марай 2001 году", ужо мала каго задавальняюць. Тым больш, што рэальныя даходы многіх дактароў (за кошт напружання і перапрацовак) даўно перавалілі гэтую мяжу. У адказах на анкету на ўзроўні 100-150\$ спынілі свой выбар 4% апытаных (магчыма, гэта інтэрны ці маладыя эскулапы, для якіх і 50 тыс. руб. — салідная сума). Але для хірурга вышэйшай катэгорыі гэта, выбачае, калайкі. І сапраўды (адна з галоўных нечаканасцяў апытання), 50% дактароў лічаць, што іх стажу і кваліфікацыі адпавядаў бы заробак больш як у 400\$. Яшчэ 46% ацанілі сваю працу ў цвёрдым 150-400\$ у месяц. Характэрна, што больш высокія патрабаванні да ўзроўню заробку ў стацыянарах, дзе большы працэнт спецыялістаў з вышэйшай катэгорыяй (17% супраць 9% у паліклініках), але незадаволенасць сённяшнімі даходамі ў паліклініках нават вышэй — 95%. Так што ёсць над чым задумацца нашым лідэрам, эканамістам ды іншым "адказным таварышам", якія лічаць працу лекара больш лёгкай і менш каштоўнай, чым праца каго іншага, прыкладам,

мільцыянта...

З усім лагічным становішчам і наступны вынік — лекар, чакаючы пераменаў. За іх выказаліся 96% апытаных, сумняваюцца 3%, а супраць пераменаў — толькі 1%. На першым месцы — рэформа аплаты працы (65 рэспандэнтаў), на другім — увядзенне страхавой мэдэяўны (59 рэспандэнтаў), на трэцім — рэформаванне структуры органаў аховы здароўя (44 рэспандэнты), на чатыры — увядзенне пільгаваных выдаткаў на ахову здароўя (44 рэспандэнты), на пятым — увядзенне пільгаваных выдаткаў на ахову здароўя (44 рэспандэнты), на пятым — увядзенне пільгаваных выдаткаў на ахову здароўя (44 рэспандэнты).

Наступнае пытанне, падаецца, выклікала ў некаторых дактароў насяржанае саваёй "палітычнасцю". Усё ж адказалі на яго 95%. Вось яно: "Якім чынам можна дасягнуць пераменаў і рэформаў?" Найбольш папулярны адказ — "аб'яднацца з калегамі, далучыцца да грамадскай ініцыятывы або арганізацыі". На другім месцы — "зрабіць асабісты сьведомы выбар падчас прэзідэнцкіх выбараў", на трэцім — "давесці свае патрэбы да ведама кандыдатаў у прэзідэнты", на чатыры — "давесці іх да ведама ўладаў", і на пятым — "з'явіцца ў сродкі масавай інфармацыі". Больш адназначнымі былі да-

тары ў прафесійных праблемах. Пытанне: "Якіх пераменаў вы жадалі б ва ўласнай кар'еры?" прынесла ўпэўненныя меркаванні аб неабходнасці "высокай сваю кваліфікацыю", і літаральна адзінкавая — "пакінуць усё як ёсць" і "прасунуцца далей па службовай лесе". Шмат было выказана жаданняў "паўчыцца або папрацаваць за мяжой". Жаданне не такое і фантастычнае, але і ня вельмі здзяйсняльнае для звычайнага беларускага лекара.

Былі ў анкетнага прапановы для тэматыкі інфармацыйнага бюлетэня "Калегі". Лідэрам стала тэма "Навіны сусветнай мэдэяўны", што сведчыць ня толькі пра цікавасць да таго, чым жыве прафесійны лекарскі свет, але і пра тое, што адсутнічае ў нас сыстэма інфармавання. Сёння маладаступныя перыядычныя выданні, мэдэяўны літаратура, ня кажучы ўжо пра інтэрнэт альбо электронныя крыніцы інфармацыі. Цікава і тое, што вельмі значная колькасць дактароў выказалася за тэму "Лекар у грамадстве".

Да якіх жа высноваў можна прыйсці, чытаючы анкету? Па-першае, існуе вялікая незадаволенасць лекараў сваім матэрыяльным становішчам, асабліва ў параўнанні з грамадзянскімі выдаткамі. Ад яго, гэтага свету, да нас, на думку лекараў, перайшлі пакуль толькі цэны, а даходы засталіся роднённымі, савецкімі. Па-другое, ёсць вялікае чаканне пераменаў. Але якімі яны павінны быць і як іх дасягнуць — пакуль уяўляюць сабе ня многія. Актыўна і сьведома ўдзельнічаюць у рэформаванні галіны, не гаворачы пра "сацыяльна-грамадзянскае наваколле", гатовы толькі невялікая частка дактароў. Да рэформаў "зверху" падтрымліваюць значна больш людзей, і то — добра! Па-трэцяе, "палітызаванасць" мэдэяўнага асяроддзя прыкладна такая ж, як і ў іншых сацыяльных групах. Аднак каля 40% апытаных непасрэдна звязваюць свае надзеі на перамены з мажымі адбыццям прэзідэнцкіх выбараў. Ці шмат гэта? Прызнаем, што лекар — і хутчэй за ўсё гэта станючы момант — ня самая радыкальная частка грамадства. Яны не страйкуюць і ня ходзяць на маніфестацыі. Яны больш мяккімі сродкамі ўздзейнічаюць на ўладу і на тых, ад каго залежаць перамены. І прэзідэнцкія выбары для іх — добры момант для лабіравання інтарэсаў і праблемаў лекарскай грамады.

Як тое будзе, паглядзім...

Васіль АУРАМЕНКА,
доктар, сябра
Аналітычнай групы
"Лекарскага саюзу"

КАЛЕГІ

Заснаваная Маргілёўскім ГА "КОЛА СЯБРОЎ"

Март 2001

ПАВЕДАМЛЯЮЧЫ НАШЫ КАРЭСПАНДЭНТЫ

...з Асіповічаў

3 чэрвеня ў вёсцы Вязуіна адбыўся фэст фальклёрных калектываў раёна пад назвай "Вясновыя колеры". Дыплёмы атрымалі ўсе калектывы Асіповічын.

Аднак мясцовы гурт, які абараняў на гэтым фэсце званне Народнага, не атрымаў нічога. І вось чаму. Акампаніатарам гурта ёсць Сцяпан Саханчук, які яшчэ з'яўляецца сябрам Таварыства Філіматаў і кіраўніком, на думку ўлады, "пазачайнага" гурта "Куцыякі". Сцяпана без усялякіх падставаў неадноўчы пазбаўлялі прэміі па ініцыятыве загадчыка раённага аддзела культуры В.Навіцкай, які да таго ж, як ведае ўвесь раён, ня падаткавае ўсё рэзэрвы сыравіны. Паводле неафіцыйнай інфармацыі, верагоднае закрыццё "Кастрычніка" адбудзецца ў аднаўленым месцы ці ў лістападзе.

Рыгор ЛАТЫШЭВІЧ

...з Мсьціслава

7 калгасаў і саўгасаў раёна маюць дазвол на спецадакарыстанне, аднак працягваюць безкантрольна забруджванне мясцовых вадаёмаў.

Абывае стаўленне да навакольнага асяроддзя, такім чынам, уласцівае ня толькі жыхарам нашых вялікіх гарадоў, але і правінцыялам. Тут галоўнае — жаданне, нават калі няма вялікіх магчымасцяў. Шмат хто пасвіць жыццё проста на берагах рэк. Лічыцца, што лепш прыглядчыцца плаціцы штрафу. Тым больш, што памер таго штрафу — сямьху варты. Не адстае ад вёскі і раёныя цэнтры. На сёння ў гарадзкіх канцэнтраваных школах для здарова чапавка рэчыва перавышае максімальна дапушчальную норму ня менш чым у 3 разы. Прыкладна ў такім жа стане рэчка Віра...

Андрэй КУЗЬМІН

Можа зробіць хто іншы?...

Асіповіцкі шклозавод "Кастрычнік" можа быць зачынены ўжо бліжэйшым часам. Прадпрыемства мае вялікую запасычанасць за паліва і электраэнергію, амаль не атрымлівае грошай за ўласную прадукцыю з прычыны таго, што вялікая доля сыравіны рэалізоўваецца па бартэры. На заводзе адключаны нават тэлефоны. Яшчэ горш тое, што выпрацаваны ўсе рэзэрвы сыравіны. Паводле неафіцыйнай інфармацыі, верагоднае закрыццё "Кастрычніка" адбудзецца ў аднаўленым месцы ці ў лістападзе.

Ня можа выратаваць рабочых ад страты працы ў канадзка-амерыканская фірма "Кансіюмэр", нягледзячы на тое, што ўжо ўпала ў завод 6,5 млн. даляраў. Гэтыя сродкі не далі патрэбнай аддачы, бо папросту ляснулі як у прорву, а для новых укладанняў няма дакладнай прававой інвестыцыйнай базы. (Нагадаем, што па гэтай жа прычыне збег з краіны завод па зборы "Беларускага Форду").

Адзінае спадзяванне працаўнікоў — што сітуацыя ў лепшы бок змяніцца з прыходам да ўлады ў краіне новага кіраўніцтва. Пакуль жа кожны сам ратуецца, як можа, бо шмат хто думае, што нехта іншы мусяць забяспечыць гэты самы прыход...

Рыгор ЛАТЫШЭВІЧ

Адакупь бярэцца папулярнасць

Адным з клопатаў абывацкама ў гэтыя дні ёсць пасляхавое завяршэнне падпісной кампаніі на дзяржаўныя выданні. Каб крываць гэтай справы нават утвораны абласны штаб з чыноўнікаў адпаведных ведамстваў. Плян (менавіта — плян) патрабуе, каб вобласць выпісала ўсяго каля 80.000 асобнікаў газэтаў, якія выдаюцца за кошт дзяржаўнага бюджэту. Больш паловы з гэтай лічбы выпадае на "Советскую Белоруссию".

Аднак пакуль плян выконваецца ня вельмі шпарка. Замінаюць пераможным лічбам бед-

ныя калгасы, вясковася ды й гарадзкія бібліятэкі, прапрыемствы, дзе няма грошай нават на выплату людзям заробку. Прычыны гэтай мяркуецца пераадолець на выяздных адмысловым сёмінарах-нарадах раённага начальства, што будзе скліканы ў Круглым. Пра тое, якімі мэтамі можа быць забяспечана гэтая пераадоленне, гаворыць той факт, што за мінулы падпіску розныя арганізацыі вобласці засталіся віннымі "Белпошце" больш як 120 млн. рублёў.

Паводле BARC-List

Рэдактар Генадзь СУДНІК

Аналітычна-інфармацыйная газета.
Заснаваная Маргілёўскім ГА
"КОЛА СЯБРОЎ".

Зарэгістраваная ў Дзяржаўным рэспубліканскім РБ
па друку 06.11.1996 г. за № 831.

Штотыднёвік

АДРАС
РЕДАКЦЫІ:

212030, г. Маргілёў,
вул. Першамайская,
6-22.

Тэл./факс: 31-04-15,
22-97-82.

E-mail: krug@user.unibel.by
Інтэрнэт: http://tydniokiv.
hypermail.net

